

SOM DAVANT D'UN ALTRE d'aquests temes que requereixen una reflexió íntima, no apressada, no subjecte als titulars de diari ni als cops de cor. La polèmica engegada per les presumptes declaracions ofensives de Benet XVI a l'Islam no pot ser tractada de qualsevol manera, perquè ens hi va alguna cosa més que guanyar o perdre una batalla mediàtica. En primer lloc, perquè alguna de la gent que se sent més ferida per aquestes presumptes declaracions no disposa dels elements de decodificació necessaris per comprendre massa res del que s'està parlant. En segon lloc, perquè des d'aquest costat del problema també hi ha un gran domini del prejudici, d'un prejudici creixent basat en la ignorància més absoluta.

José Luis Rodríguez Zapatero fa temps que parla de la necessitat de fer una aliança de civilitzacions. Segur que ho fa per contraposar-se a un dels intel·lectuals conservadors més importants dels Estats Units d'Amèrica, en Samuel P. Huntington, que ens ha parlat del xoc de civilitzacions i n'ha fet premonicions. Jo prefereixo parlar de xoc d'ignoràncies, de converses de sords, de subterfugis per no afrontar la iniquitat, de totalitarismes polítics disfressats de fe religiosa, de terrorisme polític disfressat d'alliberament

LECTURES POLÍTIQUES

▶ ANTONI VIVES

Islam

— píndoles —

«L'aliança de les **CIVILITZACIONS** em sembla un producte intel·lectual **FEBLE**, imprecís, naïf. Perquè no hi ha **ALIANÇA** possible si no hi ha capacitat de parlar entre **IGUALS**»

«La **REDUCCIÓ** conceptual de l'Islam a la qual ens obliga la **DIALÈCTICA** política actual no té gaire a veure amb la **TRADICIÓ** que nosaltres coneixíem i que havíem arribat a **ADMIRAR**»

— píndoles —

teològic, de desesperació quotidiana salvada a força de pregària i de sentit de pertinença al voltant d'un predicador, d'humiliació nacional producte de la incompetència dels dirigents amagada en el greuge israelià. A la vista de tots aquests problemes previs, l'aliança de les civilitzacions em sembla un producte intel·lectual feble, imprecís, naïf. Perquè no hi ha aliança possible si no hi ha capacitat de parlar entre iguals, amb un mateix nivell de llibertat d'esperit, de sentit d'obertura, de refús de l'argument permanent

del greuge. I avui l'Islam amb el que hem de parlar és en gran part tot això.

En pocs llocs del món, i no és una exageració ni una imatge fàcil, en pocs llocs del món com als Països Catalans tenim notícia de la potència del món islàmic. Una part del nostre substrat cultural procedeix directament d'aquest món. La reducció conceptual de l'Islam a la qual ens obliga la dialèctica política actual no té gaire a veure amb la tradició que nosaltres coneixíem i que fins i tot

havíem arribat a admirar (aneu qualsevol dia al Museu d'Història de Catalunya), sinó que la tradició serveix de coartada a persones que volen imposar totalitàriament una manera de dirigir la societat servint-se de l'instrument de la fe. Comptem amb l'aliança tàcita dels qui des d'Occident cometem dues menes d'errors: d'una banda, els qui renunciem acomplexadament als millors valors que defineixen la nostra societat: llibertat, respecte integral a la vida humana, igualtat de gènere, democràcia,

separació entre poder religiós i poder civil, transparència; de l'altra, els qui se serveixen de la ignorància per consolidar espais de poder.

Les paraules del Sant Pare formaven part d'una reflexió aprofundida sobre la impossible legitimitat de la violència en l'àmbit de la fe. Més enllà de les virtuts del discurs, la nostra obligació és preservar el dret a pensar, a expressar en veu alta les opinions, el dret a saber i el dret a explicar-nos. No s'hi val a fer judicis a mitja veu. El valor de la nostra societat és aquest. Allò que hem fet bé de debò és precisament haver entès que aquest és el bé més preuat que compartim. I això val per a membres de l'Islam, per als cristians, els animistes, els agnòstics, els ateu, els que passen de tot i els que es comprometen a cada pas que fan. La maduresa de les nostres societats deu tenir un indicador, una mesura, en l'índex de tolerància. Avui és evident que aquest índex de tolerància és molt i molt baix en països de majoria islàmica. M'agradaria saber què passaria si finalment algun dia uns quants imams, uns quants polítics musulmans, s'atrevisssin a parlar en nom de la llibertat, de la llibertat de tota la humanitat. Aquest dia arribarà, segur.